

Camilla Hansen Steinum, president i Den norske tannlegeforening:

Tale ved åpning av NTFs landsmøte 2014

Velkommen til Den norske tannlegeforenings landsmøte 2014. Landsmøtet er uten sammenlikning foreningens største og viktigste faste arrangement, og det er unikt i mange sammenhenger. Det er en viktig møteplass, både faglig og sosialt, og samler en meget stor del av våre medlemmer. Jeg har sett ekstra frem til årets landsmøte og spesielt til denne åpningen, som på mange måter vil kretse rundt folkehelse og viktigheten av samarbeid mellom profesjoner, men også nasjoner. Som dere ser av programmet har vi to meget interessante gjester med oss i dag, og jeg gleder meg til å høre dem begge.

Dette året har vi fokusert mye på medlemskommunikasjon og informasjon. Vi har styrket kommunikasjons-teamet, og vi kommuniserer nå både med nyhetsbrev, blogginnlegg, twittermeldinger og ikke minst treffer vi mange medlemmer gjennom vår nye facebook-side.

I dag kan jeg også lansere en nyhet jeg vet mange har ventet på, nemlig NTFs medlemsforum! Dette er et lukket debattforum for våre medlemmer. Her kan dere trygt debattere stort og smått, be om råd, utveksle erfaringer og komme med innspill til NTFs arbeid. Vi håper på stort engasjement og livlige diskusjoner som alle kan delta i.

Tannblogg gjøres samtidig om til NTFs blogg. Målet er at både tillitsvalgte og ansatte i sekretariatet skal legge ut små meldinger og blogge om aktiviteter de deltar på i NTF-sammenheng. Her kan dere som medlemmer holde dere oppdatert om hva som skjer og hva vi arbeider med. Nettstedet oppdateres også kontinuerlig, noe dere vil merke mer til i tiden fremover.

Vi har også jobbet med nytt informasjonsmaterieell denne perioden. På NTFs torg ved inngangspartiet kan dere møte ansatte i sekretariatet, men også tillitsvalgte fra alle råd og utvalg og der kan

dere hente vår nye brosjyre «Få mer ut av ditt medlemskap». I tillegg har vi produsert «Verdt å vite som tillitsvalgte i NTF» som jeg håper vil være et nyttig verktøy for alle tillitsvalgte i foreningen.

I «Få mer ut av ditt medlemskap» kan dere lese om den nye fordelsavtalen NTF har inngått med Visma. Her kan dere få tilgang til meget gode avtaler som dere kan benytte både som privatpersoner og som bedriftseiere. Dere kan også lese om den nye avtalen på bank og forsikring som Akademikerne har fremforhandlet, og som løper fra 1. januar 2015. Denne avtalen vil det bli informert mer om både i nyhetsbrev og på nettstedet.

Etikkhjørnet holder, tradisjonen tro, åpent på NTFs torg. Nytt av året er at dere også finner representanter for alle spesialistforeningene våre på torget. Ta med dere kasus eller andre spørsmål dere måtte ha, og slå av en prat over en kopp deilig kaffe fra vår eminente barista.

Vi håper at dere alle sammen vil ta en tur innom NTFs torg! Vi er avhengig av god dialog med dere for hele tiden å kunne utvikle foreningen og tilbudene våre i tråd med medlemmenes behov og ønsker.

NTF som samfunnsaktør

Så langt om interne satsinger. Nå skal vi rette blikket litt utover. Noe av det som gjør meg så stolt over å få lede NTF, er den rollen organisasjonen vår spiller som en aktiv samfunnsaktør. Vi er en slagkraftig interesseorganisasjon, men vi tar samtidig vårt samfunnsan-

svar, og deltar i debatter med basis i ekspertisen og fagkompetansen vår.

Samfunnet vårt er i endring, og dette får også konsekvenser på tannhelsefeltet. Det første statsbudsjettet fra den nye regjeringen har akkurat blitt lagt frem, og det skal nå bearbeides før Stortinget vedtar det endelige budsjettet senere i år. Det er økt satsing på helse i statsbudsjettet, men vi er likevel bekymret.

Ved første øyekast kan det se ut som om tannhelse styrkes i statsbudsjettet. Men går vi bak overskriftene, ser vi at vi i realiteten snakker om en omfordeling av midler. Det som ser ut som en satsing finansieres egentlig gjennom kutt på andre områder innenfor tannhelse.

10,4 millioner foreslås tatt fra tilskuddet til Sykehjelpsordningen for tannleger. Formålet med Sykehjelpsordningen er å sikre tannlegene økonomisk ved sykdom eller fødsel. Departementet viser til forbedringer i folketrygdens stønadsordninger de siste årene, og til at Tannlegenes Gjensidige Sykeavbruddskasse (TGS) dekker inntektsbortfall ved sykdom. Det siste er ikke korrekt. TGS er en ren forsikringsordning som tilbyr dekning av løpende driftsutgifter ved sykdom, men ikke inntektsbortfall.

NTFs president, Camilla Hansen Steinum, åpnet landsmøtet 2014.

Det ligger også i forslaget til statsbudsjett at folketrygdens takster for tannbehandling ikke oppjusteres i 2015. Innsparingen ved en videreføring av takstene på 2014-nivå anslås til om lag 74 millioner kroner. I tillegg foreslås en nedjustering av enkelte av takstene, blant annet for behandling av periodontitt, erosjoner/atrisjoner og munntørrehet. Dette innebærer til sammen en redusert bevilgning på ca. 11,6 millioner kroner.

Disse kuttene er svært urovekkende. De siste årene har det vært politisk vilje til å øke trygdeutbetalingene for å hjelpe de svakeste gruppene, og NTF reagerer sterkt på at regjeringen nå foreslår å redusere støtten til disse pasientene. Spesielt er det trist at de strammer inn i forhold til gruppen med munntørrehet, som de valgte å styrke i fjor. I denne gruppen finner vi mange pasienter med stort behandlingsbehov, ofte på grunn av annen sykdom.

Vi kommer ikke til å sitte stille og se på at dette gjennomføres. Vi arbeider nå målrettet mot politikere for å informere om hva dette egentlig innebærer av kutt i tilbudet til de aller svakeste pasientene.

NTF er positive til økte midler til kompetanseheving i vår sektor, men reagerer på at pengene i stor del tas fra de svakeste pasientene. Vi reagerer også på at satsingen på kompetanseheving og pasientsikkerhet ensidig retter seg mot offentlig sektor uten at privat sektor er nevnt i den sammenheng. Forslaget regjeringen har lagt frem skal nå gjennom komitehøringer og behandles i Stortinget før det endelige budsjettet kan vedtas i desember. Vi vil fortsette påvirkningsarbeidet mot politikere for å få mest mulig gjennomslag for NTFs synspunkter.

Det pågår flere store prosesser og arbeides med flere samfunnsreformer som kan få store konsekvenser for vår sektor. Det skal godt la seg gjøre ikke å ha fått med seg debatten om kommune- og regionreform som nå går høyt på mange fronter. Det pågår en debatt innad i vår sektor om kompetansesentrene og hvordan man ser for seg fremtidens spesialistutdanning og -spredning, noe som igjen vil påvirke grunnutdanningen og dermed hele tannhelse-Norge. Det er mer konkurranse i markedet fordi det utdannes flere tannleger og vi ser også et tilskudd av tannleger spesielt fra andre euro-

peiske land. Myndighetenes oppmerksomhet omkring bruk og fordeling av midler i vår sektor øker, og da særlig interessen for prioritering av midlene. Dette er en naturlig konsekvens av at staten bruker stadig flere penger på tannhelsefeltet.

Alt dette gjør at vi er inne i en spennende, ja faktisk en avgjørende tid for oss tannleger. Det er i slike tider at sterke interesseorganisasjoner trengs, og kommer til sin rett. NTF skal på vegne av våre medlemmer spille en viktig rolle som premissleverandør og som påvirker i disse prosessene.

Arbeidet med kommune- og regionreformen går svært raskt. Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner har lagt en stram tidsplan, og allerede til våren skal Stortinget behandle ny oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene. Toget står på perrongen, og det går nå, enten vi er med eller ikke. Det er derfor nødvendig at NTF snarest tar noen prinsipielle debatter, og at foreningens ledelse får nødvendige fullmakter slik at vi kan delta aktivt i ordsiftet, og påvirke den løpende prosessen der vi har mulighet.

Det vil komme endringer på vårt felt, og min ambisjon er klinkende klar: NTF skal ikke bli stående igjen som en passiv tilskuer på perrongen når toget går. Vi skal være fremoverlente og aktive, og fortsette kampen for å beholde det viktigste i den norske tannhelsemodellen, som er svært vellykket og meget velfungerende. Men tannhelsetjenesten må selvfølgelig også være forberedt på, og også ha evne til å endre seg, hvis samfunnet rundt oss gjør det. Så skal vi kjempe for tannlegenes viktige plass i helse-Norge og sikre at de positive elementene i vår norske tannhelsemodell blir tatt vare på.

For: Den norske tannhelsemodellen har vært en suksess! De aller fleste nordmenn har svært god tannhelse, takket være at vi, de norske tannlegene, har drevet med aktiv forebygging og behandling av munnsykdommer i decennier. Den norske tannhelsemodellen gir alle nordmenn, uavhengig av sosiale skillelinjer, gode vaner tidlig i livet og senere gode insentiver for å ta vare på sin egen tannhelse. Nordmenn vet at å gå til tannlegen jevnlig er en god helseinvestering. De aller fleste har ingen problemer med å ta vare på sin egen tannhelse, ei heller å betale det det

koster. Men det er noen som faller utenfor, og disse må vi hjelpe.

NTFs politikk er derfor fortsatt «mer til dem som trenger det mest». For hovedtyngden av befolkningen er utgiftsnivået fortsatt forholdsvis lavt. Dette henger trolig sammen med den høye andelen av befolkningen som går regelmessig til tannlege. Ved regelmessige besøk kan tannsykdom oppdages tidlig, og behandlingen utføres før skadeomfanget blir for omfattende. Dette understreker betydningen av den norske tannhelsemodellen, og viktigheten av helsefremmende og forebyggende arbeid. I høst vil NTFs ledermøte bli den viktigste arenaen for den politiske diskusjonen, og lokalforeningenes, altså deres representanter, må gi oss et mandat og spillerom, til å ivareta medlemmenes og befolkningens interesser i endringstiden fremover. NTF skal være en aktiv premissleverandør. Vi er klare til å ta ansvar. Medlemskap i NTF skal og må være et kvalitetsstempel. I en tid hvor vi ser stadig økt konkurranse i bransjen og, med dette, større utfordringer både når det gjelder det å følge etiske regler og lovverk, er det viktig at vi som forening stiller høye krav til oss selv og medlemmene våre.

Nytt for medlemmer av foreningen

De etiske reglene står helt sentralt i vår forening. I tillegg har vi klagenemdene våre som nyter stor respekt. Den obligatoriske etterutdanningen er ytterligere et kvalitetsstempel knyttet til medlemskapet i NTF, og det er en ordning som blir lagt merke til også utenfor vår egen profesjon og norske landegrens. Ordningen er med på å styrke våre medlemmers omdømme. I dag har jeg gleden av å fortelle dere at hovedstyret har besluttet å forsterke dette kvalitetsstempelet ytterligere.

Vi vedtok i går at de nettbaserte kursene som tar for seg myndighetskrav eller er relatert til viktige temaer for alle våre medlemmer skal være en medlemsgode inkludert i kontingenten og alltid være tilgjengelig for alle våre medlemmer. Det vil si, at dere som medlemmer av NTF, hele tiden har tilgang på oppdaterte kurs. Så langt gjelder dette TANK-kursene «personvern og informasjonssikkerhet» og «smittevern». De neste kursene som lanseres er «strålehygiene» og et kurs/oppslagsverk i trygdesystemet og bruk av dette. Det arbeides også med et kurs i etikk. Dere

kan være helt sikre på at når dere benytter dere av og innretter dere slik disse kursene anbefaler, så vil dere være oppdatert og følge gjeldende lover og regler. Et neste skritt kan være å gjøre disse kursene obligatoriske, og at sanksjoner slår inn dersom man ikke følger dette opp. Hovedstyret mener at dette vil være beslutninger som det er opp til representantskapet å ta. Vi starter så vidt diskusjonen på informasjonsmøtet senere i dag, og den vil fortsette på høstens ledermøte slik at hovedstyret antageligvis kan legge frem en godt gjennomarbeidet sak om dette på neste representantskap i 2015. Jeg håper at mange av dere kommer på informasjonsmøtet. Det vil bli et interaktivt møte hvor vi åpner for innspill, spørsmål og også meningsyttringer på SMS. Deres innspill er viktige og vil bli tatt med i hovedstyrets arbeid videre. I tillegg til obligatorisk etterutdanning vil vi snakke om såkalte «billigtannleger» og «useriøse behandlere». Dessuten om nettportaler, som www.hvakoster-tannlegen.no og www.legelisten.no. Lars Haakon Søråas fra legelisten kommer, så dette må dere få med dere. Som jeg sa, medlemskap i NTF skal være et kvalitetsstempel, og vi skal holde fanen høyt. Mange av dere har sikkert sett innslag i diverse medier om ulike useriøse behandlere og klinikker med tannleger som ikke snakker eller skriver norsk språk, og som dermed ikke forholder seg til lovverket. NTF har den siste tiden slått hardt ned på dette. Vi tar saker opp med dem det gjelder og sender bekymringsmelding til fylkeslege og helsetilsyn når det er nødvendig. Når vi holder fanen høyt hevet må vi også holde orden i eget hus. Jeg har i flere utgaver av «Presidenten har ordet» i Tidende dette året adressert ulike problemstillinger rundt blant annet § 4. i Lov om helsepersonell, forsvarelsesprinsippet. Norske tannleger har et meget godt omdømme, men dette kan fort endre seg. Vi har alle et stort ansvar! Vi skal være stolte av faget vårt og profesjonen vår og vi skal holde vår faglige og etiske integritet høyt! Teamarbeid er viktig på klinikken. Alle har sitt ansvarsområde og sine naturlige arbeidsoppgaver i kraft av sin utdanning. Og innenfor vårt felt er det bare tannleger som kan utføre irreversible inngrep og vi har heldigvis dyktige spesialister å henvise til når vi møter på utfordringer som vi ikke behersker.

Pasientsikkerheten og pasientens beste skal alltid være i fokus. Slik skal vi sammen opprettholde vårt gode omdømme i befolkningen.

Folkehelse

Nå tilbake til folkehelse. Et av policydokumentene som ble vedtatt på fjorårets representantskap var dokumentet om folkehelse med tre forskjellige innfallsvinkler, nemlig ikke-smittsomme sykdommer, kosthold/sukker og tobakk. Det fokuseres på folkehelsearbeid nå, og regjeringen skal neste år legge frem folkehelsemeldingen 2015.

I vårt policydokument sier vi: «Tannlegen er den eneste helsearbeideren som et stort flertall av befolkningen har regelmessig kontakt med. Denne unike situasjonen bør utnyttes til fordel for folkehelsen. Både helsemyndighetene, NTF og den enkelte tannlege har et ansvar for dette.»

NTF har en viktig oppgave med å fortsette å kjempe for tannlegenes plass i folkehelsearbeidet, som en naturlig del av den generelle helsetjenesten. Vi har en unik mulighet ved at vi ser pasientene våre regelmessig, og vi vet at vi som yrkesgruppe kan spille en enda større rolle i folkehelsearbeidet, som en ressurs for resten av helsetjenesten.

Samhandling er en nøkkel i arbeidet fremover. Det er nødvendig at tannhelsetjenesten samhandler med resten av helsetjenesten, på tvers av profesjoner. Her er henvisningrett til legespesialist fortsatt et viktig element. Saken står alltid på agendaen i møter med politikere og helsemyndigheter. Men det er også viktig med samhandling og samarbeid over landegrensene. De ikke-smittsomme sykdommene samt utfordringer med tobakk og kosthold er globale utfordringer som vi må bekjempe sammen. Og tannlegene har en viktig plass i dette tverrfaglige samarbeidet.

Det er derfor ekstra gledelig at Akademikerprisen i år går til tannlege og forsker Tiril Willumsen blant annet for hennes forskning på tannbehandlingsangst i relasjon til tortur og overgrep. Gratulerer så mye Tiril! Prisen er en viktig anerkjennelse av forskning på tannhelse og den er ikke minst viktig for å rette søkelyset mot tannlegens rolle i det tverrfaglige samarbeidet, blant annet i folkehelsearbeidet. Prisen deles ut på årets Akademikerkonferanse 23. oktober der prisvinneren skal holde

foredrag. Vi håper at konferansen og prisen virkelig vil sette tannlegenes viktige rolle i helsevesenet på kartet.

Vi har invitert to fremstående gjester til årets åpning. Disse to har hver på sin måte en viktig rolle i tannhelsetjenestens folkehelsearbeid. Trond-Viggo Torgersen er kjent for alle i denne salen blant annet for sin store innsats med folkehelseopplysning spesielt for barn og unge. Jeg er også meget glad for at presidenten for vår internasjonale tannlegeforening, FDI World Dental Federation, Dr. Tin Chun Wong, har valgt å prioritere vår landsmøteåpning i et tettpakket program. Både TC selv og FDI som sådan er veldig opptatt av folkehelsearbeid, noe vi får høre mer om litt senere.

Takk – og godt landsmøte

En stor hilsen går til alle tillitsvalgte i NTF, både i lokale og sentrale verv. Dere legger ned en fantastisk innsats, tusen takk. Takk også til mine kolleger i hovedstyret for godt samarbeid, og til generalsekretæren og resten av sekretariatet for knallhardt arbeid gjennom hele året og dessuten for å ha tilrettelagt for nok et landsmøte.

Fagprogrammet er igjen innholdsrikt og interessant. Jeg håper at dere alle sammen benytter dere av mange av forelesningene, og at dere tar dere en tur for å snakke med leverandørene på den store utstillingen. Jeg håper også å se dere på informasjonsmøtet senere i dag og på landsmøtefesten i kveld!

I år går vi for et helt nytt konsept! Gå ut og spis med kullinger, kolleger og venner på en av de gode restaurantene hovedstaden har å by på. Legg så turen videre innom Rockefeller og få med dere konserter og musikk. Norges nye idol, Silya, fra Stjerneramp kommer, og etter det blir det fest ut i de små timer med et av Norges beste liveband, nemlig DDE. Det blir musikk fra DJ mellom slagene, men også mulighet til å trekke seg unna musikken for å lå av en prat med gamle kjente. Det er fortsatt mulig å kjøpe billetter her på Varemessen i løpet av dagen eller i døra i kveld.

Tusen takk til fagnemnden og til våre gode medhjelpere i NPG og den tekniske staben som jobber her på messen. Jeg gleder meg til disse dagene sammen med dere alle her på Lillestrøm!

Jeg erklærer herved NTFs landsmøte med dentalutstillingen Nordental for åpnet og ønsker dere alle noen flotte dager!